

יצחק רבין: תחנות בחייו

יצחק רבין נולד בירושלים ב-1 במרס 1922. הוריו, רוזה ונחמיה רבין, היו מחלוצי העלייה השלישית. עם תום לימודיו בבית הספר המחוזי בגבעת השלושה, עבר יצחק רבין ללמוד בבית הספר החקלאי "כדורי". במוסד חינוכי זה התחנכו רבים מבני היישוב, ולימים הם הפכו למפקדי צה"ל או למנהיגים ולראשי המדינה. ערכי הכבוד והאמון לאדם ולעבודה היו הקו המנחה של המוסד.

בתקופת לימודיו פרץ "המרד הערבי", התקוממות של ערביי ארץ ישראל נגד מדיניותה האוהדת של בריטניה כלפי הציונות. בשל כך היה על תלמידי בית הספר לעבור אימוני נשק ולהשתתף בנטל השמירות. כתלמידים רבים אחרים הצטרף יצחק רבין לשורות ה"הגנה", ושם הכיר את מפקדו לעתיד, יגאל אלון.

יצחק רבין סיים את לימודיו בשנת 1940 בהצטיינות.

מנהל בית הספר סייע לו בקבלת מלגה ללימודי הנדסה באוניברסיטת ברקלי בארה"ב, אך יצחק רבין טען שבעתות מלחמה - מלחמת העולם השנייה - אין לעזוב את הארץ. וכך, בשנת 1941, הוא היה מראשוני המצטרפים לשורות הפלמ"ח. עד שנת 1945 התקדם יצחק רבין בסולם הדרגות הפיקודי של הפלמ"ח, ובשנת 1945 התמנה לסגן מפקד הגדוד הראשון. יצחק רבין היה בין המפקדים שנעצרו ע"י הבריטים בשנת 1946 באירועי "השבת השחורה" כינוי ליום שבו יצאו הבריטים לפעול כנגד "תנועת המרי העברי". עם שחרורו מהמעצר מונה לקצין המבצעים של הפלמ"ח.

הקמתה של מדינת ישראל בשנת 1948 ותחילת מלחמת העצמאות, הביאו לידי הקמתו של צבא ההגנה לישראל ולפירוק האצ"ל והלח"י. בראשיתה של המלחמה הוטלה על יצחק רבין משימת האבטחה של השיירות לירושלים הנצורה; עם הקמתה של חטיבת "הראל" מונה יצחק רבין למפקדה, והוא פיקד על הקרבות הקשים בדרך לירושלים ובעיר עצמה.

בין השנים 1949—1964 התקדם יצחק רבין בסולם הדרגות בצה"ל, ובשנת 1964 מונה לרמטכ"ל; בתפקיד זה כיהן עד שנת 1968. במהלכה של שנת 1967 החריף האיום על ישראל מצדן של שכנותיה ופרצה מלחמת ששת הימים. הניצחון הגדול והמזהיר שנחלה ישראל במלחמה הדהים את העולם כולו, והישג זה נזקף לזכותו של צה"ל בראשותו של יצחק רבין.

לאחר 27 שנים של שירות צבאי פרש יצחק רבין מצה"ל והתמנה לשגריר ישראל בארה"ב, תפקיד שמילא חמש שנים. בשובו ארצה, הצטרף למפלגת העבודה ונבחר למקום העשרים ברשימת המפלגה לכנסת. בשנת 1973 פרצה מלחמת יום הכיפורים, ובעקבותיה התפטרה ראש ממשלת ישראל גולדה מאיר. מכיוון שיצחק רבין לא כיהן בתפקיד רשמי כלשהו בתקופת מלחמה זו ולא היה לו חלק בכישלונות המודיעין והשלטון, התאפשרה בחירתו לראשות הממשלה.

כראש ממשלה חתר יצחק רבין בהתמדה לגיבוש הסכם עם מצרים וליצירת הסדרים בגבול עמה. ואכן, אחד משיאי כהונתו היה הסכם ההפרדה שנחתם בין ישראל לבין מצרים בשנת 1975. הסכם זה חיזק את הקשרים בין ארה"ב לבין ישראל, ואף היה לאחת מאבני הדרך של הסכם השלום העתידי עם מצרים שנחתם בשנת 1979.

לנוכח הטורר מצד הפלסטינים היה יצחק רבין נחוש בדעתו שאין לשאת ולתת עם ארגוני טרור. תפיסתו זו באה לידי ביטוי בפרשת מטוס הנוסעים החטוף שהוטס לאנטבה אשר באוגנדה בשנת 1976. ממשלת רבין סירבה לשאת ולתת עם החוטפים וזרועו הארוכה של צה"ל הגיעה עד לאנטבה ושחררה את החטופים. פעולה זו זכתה לפרסום בין-לאומי. במקביל למדיניות זו היה יצחק רבין מוכן לשאת ולתת עם ירדן על אפשרות של פשרה טריטוריאלית בגדה המערבית תמורת שלום. בשנת 1977 התפטר יצחק רבין מתפקידו ובאותה שנה עלתה לשלטון מפלגת "הליכוד" בראשות מנחם בגין.

עד שנת 1984 כיהן יצחק רבין כחבר כנסת מן השורה. בשנה זו הוקמה ממשלת אחדות, ויצחק רבין התמנה לשר הביטחון וכיהן בתפקיד זה עד שנת 1990.

בשנות כהונתו כשר הביטחון פרצה האינתיפאדה הראשונה, ובה נקט יצחק רבין מדיניות יד חזקה לדיכוי ההתקוממות; בה בעת הגיע להכרה שיש לחפש נתיבי הידברות עם הפלסטינים. בשנת 1990 התפרקה ממשלת האחדות ויצחק רבין חזר לאופוזיציה ולמאבק על הנהגת מפלגת העבודה. בשנת 1992, בסיסמה "ישראל מחכה לרבין", סחף יצחק רבין את מפלגת העבודה לניצחון בבחירות, ועם הרכבת הממשלה הוא השאיר את תיק הביטחון בידי.

עם כניסתו לתפקיד העמיד בראש סדר העדיפויות את הצורך להגיע להסכם עם הפלסטינים. נפתח הערוץ החשאי של השיחות בין ישראל לארגון אש"ף בראשותו של יאסר ערפאת, שראה את עצמו כנציג הפלסטינים. במקביל העמידה ממשלת רבין סדר עדיפויות אזורי חדש שבא לידי ביטוי בפיתוח החינוך, בסלילת כבישים ובשיפור היחסים בין ערבים ליהודים במדינת ישראל.

הערוץ החשאי של ההידברות עם הפלגים המתונים באש"ף נשא פירות, ובספטמבר 1993 נחתם הסכם עקרונות בין ישראל לאש"ף (הסכם אוסלו א'), שעיקרו שלטון עצמי לפלסטינים באזורי יהודה ושומרון ויציאת ישראל משטחי עזה ויריחו. בסוף שנת 1994 הוענק פרס נובל לשלום ליצחק רבין, ליאסר ערפאת ולשמעון פרס. מיד לאחריו נחתם הסכם אוסלו ב' שהרחיב את שלטונה של הרשות הפלסטינית בגדה.

במקביל נפתחו אפשרויות ההידברות עם מדינות נוספות מהעולם האסלאמי ומהאזור, ובאוקטובר 1994 נחתם הסכם השלום עם ירדן. תהליך השלום עורר התנגדות עזה בחוגי הימין.

בצד מחאה לגיטימית בדמות הפגנות ופעילות פוליטית, נעשו פעולות הסתה שהציגו את יצחק רבין כ"בוגד" ואף חמור מזה. ההתקפות כוונו לפגוע בו ובמנהיגותו. לנוכח פעולות מחאה אלימות אלה, יזמו תומכי תהליך השלום עצרת המונים, שנועדה להפגין את התמיכה בראש הממשלה ובתהליך השלום.

במוצאי שבת ה-4 בנובמבר 1995 הגיע יצחק רבין לכיכר מלכי ישראל להשתתף בעצרת המונים שנערכה בסיסמה "כן לשלום – לא לאלימות".

בסיומה של העצרת, בדרכו למכוניתו, נורה יצחק רבין בידי רוצח יהודי, יגאל עמיר.

הוא מת מפצעיו זמן קצר לאחר מכן.

